

Крапоткін аб расійскай рэволюцыі.

П. Крапоткін, вядомы тэорэтык камуністычнага анархізму, жыў да вясны селетняга году у адным мястэчку Маскоўскай губэрні. Адтуль напісаў ён ліст да свайго прыяцеля Юрыя Брандэса, у якім лісьце разьвівае свой пагляд на расійскую рэволюцыю і стараньні антанты задушыць гэту рэволюцыю.

Крапоткін робіць параўнаньне цяперашняй расійскай рэволюцыі з якабінскай рыволуцыяй у Францыі (ад верасьня 1793 да ліпня 1794 году) і зьвяртае увагу, што дыктатарская мэтода Якабінцаў была памылкай. Заслугай якабінскай рэволюцыі было скасаваньне фэодалных праў і апавялчаньне політычнай роўнасьці правоў—для усіх. Гэтыя дзьве рэформы мелі вялікае гістарычнае значэньне для Эўропы.

Большавікі намагаюцца правясьці соцыялізацыю зямлі, прамыслова-фабрычных вырабоў і гандлю, якая ёсьць аснаўным прынцыпам соцыялізму. Аднак, прынятая большавікамі мэтода чыннасьці, пля-

хам дыктатуры адной фракцыі соцыялістычнай партыі нічупь не давадзе да мэты, але, наадварот, выклікае дзікую рэакцыю, якая мае сабе за мэту адбудаваць быўшага царскага парадку.

Крапоткін выступае проці аружнай інтэрвэнцыі антанты у Расію, асьцерагаючы дзяржавы антанты перад роляй нямецкай інтэрвэнцыі у Расіі у 1918 г.

Дзяржавы антанты, падтрымліваючы Калчака і Дэнкіна, думаюць, што падтрымліваюць расійскую лібэральную партыю. Аднак гэта ёсьць памылка, бо якое ня былі-бы думкі гэтых двух павадыроў, мэты іх прыхільнікаў зусім не лібэральныя; яны, гэтыя прыхільнікі, думаюць аб адбудаваць манархію ды рэакцыю.

Лепей было-б, каб саюзьнікі (антанта), калі думаюць чым дапамагчы Расію,—пабатавалі яе хлебам, бо голад у Расіі пануе, і машынамі, бо прадукцыя затрымалася праз іх недастачу.

Замест дыпльматаў і гэнэралаў,—кліча Крапоткін да дзяржаваў антанты,—прышлеце нам хлеба, машынаў, і тэхнічных арганізатараў.